

Σεμινάριο που απευθύνεται σε φοιτητές και αφορούν την διαδικασία της μάθησης στο πανεπιστήμιο την προσωπική εξέλιξη και επίδοση
Επιμέρους ενότητα: Στρατηγικές συγγραφής εργασίας 1

Μαρία Αμπαρτζάκη / Μέλος ΔΕΠ Πανεπιστημίου Κρήτης

Η φύση της ακαδημαϊκής εργασίας

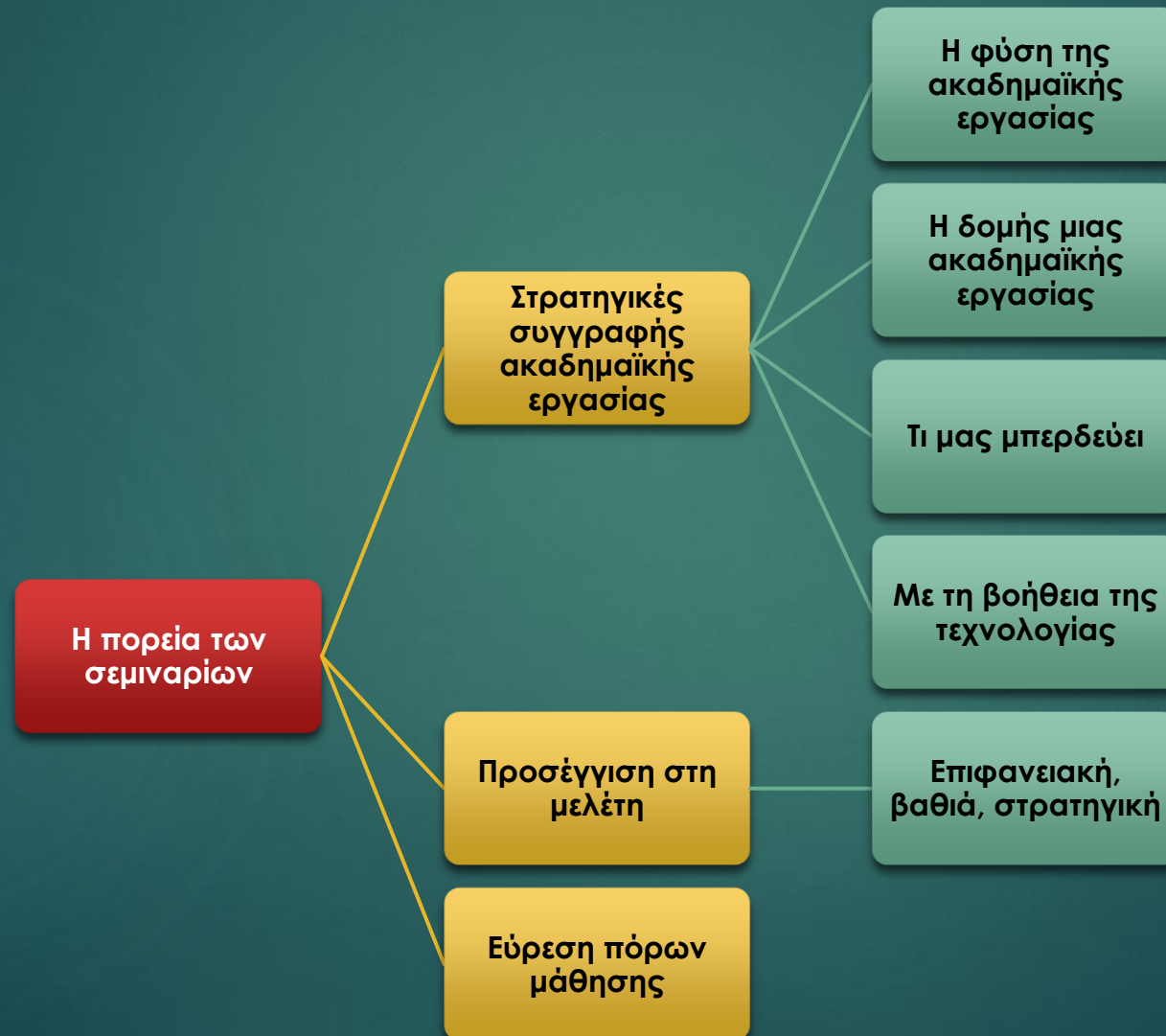
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

<https://kedima.hmu.gr/>

Πορεία πρώτης ενότητας: Στρατηγικές συγγραφής ακαδημαϊκής εργασίας

Μαθησιακοί στόχοι

- ✓ Να καταλάβουμε ποια είναι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά μιας ακαδημαϊκής εργασίας.

Σε τι μας βοηθάει αυτή η γνώση:

Να κατανοήσουμε καλύτερα τις προσδοκίες του Πανεπιστημίου μας όσον αφορά την εκπόνηση των ακαδημαϊκών εργασιών.

Να κατανοήσουμε καλύτερα τα κριτήρια με βάση τα οποία οι καθηγητές αξιολογούν τις ακαδημαϊκές εργασίες.

Να κατανοήσουμε τις δεξιότητες ζωής που αναπτύσσουμε μέσα από τις διεργασίες συγγραφής μια ακαδημαϊκής εργασίας.

Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της ακαδημαϊκής εργασίας

Αρχικό ερωτηματολόγιο: Στρατηγικές συγγραφής εργασίας

Γιατί είναι σημαντικές οι ακαδημαϊκές εργασίες;

Η συγγραφή μιας ακαδημαϊκής εργασίας ή ακαδημαϊκής μελέτης είναι δεξιότητα ζωής.

Η εργασία/μελέτη δεν είναι απλώς ένα δοχείο στο οποίο ρίχνουμε ό,τι πληροφορίες μπορούμε να βρούμε σχετικά με το θέμα.

Η εργασία/μελέτη είναι ένα εργαλείο με το οποίο επιχειρηματολογούμε και η κατασκευή των επιχειρημάτων είναι η πιο δύσκολη δουλειά.

Και σε αυτή τη δουλειά μπορείτε και πρέπει να αξιοποιήσετε τις γνώσεις που έχετε αποκτήσει.

Χωρίς υπερβολή, οι δεξιότητες συγγραφής ακαδημαϊκών εργασιών/μελετών μας κάνουν καλύτερους πολίτες!

Άσκηση 1:
Στρατηγικές
συγγραφής
εργασίας

Μία πρώτη διάκριση: Γεγονότα, απόψεις, πεποιθήσεις, προκαταλήψεις

Γεγονότα: Ένα γεγονός είναι επαληθεύσιμο – δηλαδή μπορεί να επιβεβαιωθεί ότι συνέβη. Μπορούμε να προσδιορίσουμε αν είναι πραγματικό, ερευνώντας τα στοιχεία. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει αριθμούς, ημερομηνίες, μαρτυρίες κ.λπ. (Π.χ.: «Η εισβολή των Ιταλών στην Ελλάδα ξεκίνησε την 28^η Οκτωβρίου του 1940.») Η πραγματικότητα ενός γεγονότος δεν αμφισβητείται εύκολα.

Τα γεγονότα παρέχουν κρίσιμη υποστήριξη για τον ισχυρισμό ενός επιχειρήματος. Ωστόσο, τα γεγονότα από μόνα τους είναι άχρηστα αν δεν τα εντάξουμε σε ένα πλαίσιο, αν δεν βγάλουμε συμπεράσματα και, επομένως, αν δεν τους δώσουμε νόημα.

Μία πρώτη διάκριση: Γεγονότα, απόψεις, πεποιθήσεις, προκαταλήψεις

Απόψεις: Η άποψη (γνώμη) είναι μια κρίση βασισμένη σε γεγονότα, μια ειλικρινής προσπάθεια να εξαχθεί ένα λογικό συμπέρασμα από πραγματικά στοιχεία.

Για παράδειγμα, γνωρίζουμε ότι η κλιματική κρίση επηρεάζει τη ζωή των ανθρώπων δραματικά και δημιουργεί επιβαρυντικές για τη ζωή συνθήκες διαβίωσης επομένως, σχηματίζετε τη γνώμη ότι η χώρα πρέπει να υιοθετήσει τη χρήση «καθαρών» πηγών ενέργειας, παρόλο η μετάβαση αυτή θα κοστίσει αρκετά και θα στερήσει από τη βιομηχανία υδρογονανθράκων σημαντικά κέρδη.

Μια άποψη/γνώμη μπορεί να αλλάξει - ανάλογα με το πώς ερμηνεύονται κάθε φορά τα στοιχεία. Επίσης οι απόψεις/γνώμες επηρεάζονται από τον τρόπο σκέψης και τα δεδομένα της ζωής αυτού που τις υιοθετεί. Από μόνες τους, οι απόψεις/γνώμες έχουν μικρή δύναμη να πείσουν.

Μία πρώτη διάκριση: Γεγονότα, απόψεις, πεποιθήσεις, προκαταλήψεις

Πεποιθήσεις: Σε αντίθεση με τη γνώμη, η πεποίθηση είναι μια βεβαιότητα που βασίζεται σε πολιτισμική ή προσωπική πίστη, στην ηθική ή σε αξίες.

Παραδείγματα πεποιθήσεων: Αν θέλεις κάτι πολύ, το σύμπαν συνωμοτεί...

Οι πεποιθήσεις δεν βασίζονται σε γεγονότα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία. Δεν μπορούν να διαψευστούν ή έστω να αμφισβητηθούν με ορθολογικό ή λογικό τρόπο.

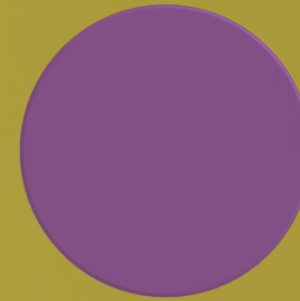
Μία πρώτη διάκριση: Γεγονότα, απόψεις, πεποιθήσεις, προκαταλήψεις

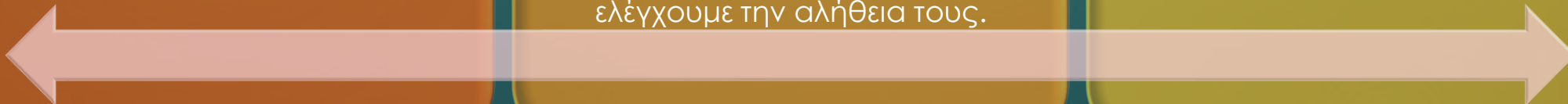
Προκαταλήψεις: Ένα άλλο είδος ισχυρισμού που δεν έχει θέση στη σοβαρή επιχειρηματολογία είναι η προκατάληψη, μια γνώμη που βασίζεται σε ανεπαρκή ή ανεξερεύνητα στοιχεία. (Π.χ.: "Οι γυναίκες είναι κατώτερες από τους άνδρες.")

Σε αντίθεση με μια πεποίθηση, μια προκατάληψη είναι ελέγξιμη: μπορεί να αμφισβητηθεί και να διαψευστεί βάσει γεγονότων. Συχνά διαμορφώνουμε προκαταλήψεις ή τις αποδεχόμαστε από άλλους - οικογένεια, φίλους, μέσα ενημέρωσης κ.λπ.- χωρίς να αμφισβητούμε το νόημά τους ή να ελέγχουμε την αλήθεια τους.

Στην καλύτερη περίπτωση, οι προκαταλήψεις είναι απρόσεκτες υπεραπλουστεύσεις. Στη χειρότερη, αντανακλούν μια στενόμυαλη αντίληψη του κόσμου. Κυρίως, δεν είναι πιθανό να κερδίσουν την εμπιστοσύνη ή τη συμφωνία των αναγνωστών σας.

Τι είναι η ακαδημαϊκή εργασία;

Η ακαδημαϊκή εργασία ή ακαδημαϊκή μελέτη είναι μία εργασία η οποία συμμορφώνεται με ορισμένους κανόνες και, αν ο συγγραφέας δεν τηρεί τους κανόνες αυτούς, ο αναγνώστης μπορεί είτε να νιώσει κάποια αίσθηση αποπροσανατολισμού ή να απορρίψει το κείμενο ως μη έγκυρο. (O' Brien Moran).

Η ακαδημαϊκή εργασία/μελέτη έχει σκοπό να επιχειρηματολογήσει χρησιμοποιώντας γεγονότα, αποδείξεις/ενδείξεις, και λογική.

Η ακαδημαϊκή γραφή προσπαθεί να αποφύγει τη χρήση αυθαίρετων απόψεων, πεποιθήσεων και προκαταλήψεων.

Η ακαδημαϊκή εργασία ως κειμενικό είδος

Η ακαδημαϊκή γραφή είναι ένα «κειμενικό είδος» με τα εξής χαρακτηριστικά:

Το κείμενο είναι ακριβές,

απρόσωπο και

«αντικειμενικό».

Συνήθως χρησιμοποιεί το τρίτο πρόσωπο,

τον παθητικό χρόνο,

σύνθετη ορολογία και

διάφορα συστήματα παραπομπών και αναφορών.

Πώς χτίζεται η τεκμηρίωση στην ακαδημαϊκή εργασία:

Η ακαδημαϊκή εργασία στηρίζεται σε δεδομένα ή καλά διασταυρωμένες πληροφορίες.

Είναι μία εργασία που επιτρέπει στον αναγνώστη να ανατρέξει στις πηγές και να κάνει τους δικούς του ελέγχους των όσων γράφονται και να επεκτείνει τη μελέτη του πάνω στο θέμα.

Είναι μία εργασία που προσπαθεί να μας πείσει για κάτι – επομένως, μία εργασία της οποίας τα επιχειρήματα είναι ολοκληρωμένα και δυναμικά.

Άσκηση 2: Στρατηγικές συγγραφής εργασίας

Ποια μπορούν να θεωρηθούν ολοκληρωμένα και δυναμικά επιχειρήματα;

Δεν είναι ελλιπή σε πληροφορίες.

Δεν αφήνουν κενά και αδιευκρίνιστα σημεία.

Δεν δίνουν διαστρεβλωμένες απόψεις ή πληροφορίες.

Απορρέουν από και αναφέρονται σε σύγχρονες απόψεις, θέσεις, συζητήσεις.

Είναι τεκμηριωμένα!!! – Τι θα πει αυτό;

Στηρίζονται:

- Ή σε γεγονότα
- Ή σε στοιχεία
- Ή σε βιβλιογραφικές πηγές (βιβλιογραφική τεκμηρίωση)

Παράδειγμα 1 – Τεκμηρίωση με δεδομένα

«Στο τέλος κάθε δραστηριότητας καταγραφής, οι εκπαιδευτικοί έδωσαν στα παιδιά την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα δεδομένα τους στην ολομέλεια, προκειμένου (α) να συνειδητοποιήσουν ότι οι καταγραφές με τα οπτικοακουστικά μέσα τους επιτρέπουν να επανεξετάσουν λεπτομερώς τις καταστάσεις που κατέγραψαν και (β) ότι τα δεδομένα που κατέγραψαν με διαφορετικά τεχνολογικά μέσα μπορούν να αλληλοσυμπληρωθούν, προκειμένου να δώσουν μία πλήρη εικόνα της κατάστασης που μελετήθηκε» (Αμπαρτζάκη κ.ά., 2011, σ. 277).

Η τεκμηρίωση:

«Παράδειγμα 10

Παρουσίαση των δεδομένων που συλλέχθηκαν με διάφορα μέσα

Όταν στο τέλος της ημέρας τα παιδιά συγκεντρώθηκαν, για να διασταυρώσουν τις πληροφορίες που συνέλεξαν και να συνοψίσουν τα ευρήματά τους, φάνηκε πολύ καθαρά ο τρόπος με τον οποίο δεδομένα από το ένα είδος καταγραφών συμπλήρωναν τα δεδομένα από ένα άλλο:

Νηπιαγωγός προς τα παιδιά της ομάδας που βιντεοσκοπούσε: Και τι βρήκατε με τη βιντεοσκόπηση, τι τρώνε τα πουλιά; Τι είδατε;

Παιδιά: Σποράκια!

Νηπιαγωγός: Σποράκια! Το είδες κι εσύ Μάνο αυτό; Το είδες κι εσύ; Τρώνε τα πουλιά σποράκια;

Μάνος: Ναι!

Νηπιαγωγός: Και φαίνεται στο βίντεο αυτό;

Μάνος: Ναι!

Νηπιαγωγός (προς τα παιδιά της ίδιας ομάδας): Και κάτι άλλο, όμως, βλέπω εγώ να έχετε τραβήξει!

Παιδιά: Και το μήλο!

Νηπιαγωγός: Το μήλο! Τρώνε και μήλο τα πουλιά;

Παιδιά: Ναι!

Νηπιαγωγός: Και τι άλλο;

Παρεμβαίνει παιδί από άλλη ομάδα: Καρότο!

Νηπιαγωγός: Καρότο! Α! Το άλλο πουλάκι έτρωγε καρότο! Το έχετε πάρει κι αυτό στο βίντεο το καρότο (προς τα παιδιά της ομάδας που βιντεοσκοπούσε);

Παιδιά: Όχι!

Ένα από τα παιδιά της ομάδας που βιντεοσκοπούσε αναλαμβάνει να εξηγήσει: Το καρότο δεν το έχουμε δει, γιατί ήταν κάτω, χαμηλά!

Παρεμβαίνει το παιδί από την ομάδα που φωτογράφιζε: Το έχουμε τραβήξει εμείς!

Νηπιαγωγός: Α, ναι; Εσείς τι δουλειά κάνατε;

Παιδιά της ομάδας που φωτογράφιζε: Βγάζαμε φωτογραφίες!

Νηπιαγωγός: Α, και το πήρατε φωτογραφία το καρότο! Να τη δούμε; Μπορούμε να τη δούμε όλοι;

Τα παιδιά της ομάδας δείχνουν τη συγκεκριμένη φωτογραφία.

Νηπιαγωγός: Μπράβο παιδιά! Εσείς το είδατε το καρότο και το πήρατε φωτογραφία!» (Αμπαρτζάκη, κ.ά., 2011, σ. 277-278)

Παράδειγμα 2 – Βιβλιογραφική τεκμηρίωση

«Άλλοι πολλαπλοί σημειωτικοί τρόποι με τους οποίους τα παιδιά μπορούν να αναπαραστήσουν τις γνώσεις που αποκόμισαν κατά τη μελέτη ενός θέματος είναι η τρισδιάστατη κατασκευή ή η δραματοποίηση (Helm & Katz, 2002· Katz & Chard, 2004). Οι τρόποι αυτοί φέρνουν τα παιδιά αντιμέτωπα με ζητήματα αναπαράστασης (τι να φτιάξω και πώς;) και πολυπλοκότητας (πόσες λεπτομέρειες και με πόσους τρόπους μπορώ να τις αναπαραστήσω;), δηλαδή καταστάσεις προβληματισμού που προωθούν την ολιστική μάθηση (*holistic learning*) με την εμπλοκή διαφόρων αισθήσεων και διαφόρων τύπων νοημοσύνης (de Bóo, 1999· Gardner, 1993· Rinaldi, 2000/2006). Η Rinaldi τονίζει ότι οφείλουμε να δίνουμε την ευκαιρία στα παιδιά να συνδέουν σκέψεις και αντικείμενα με πολλούς τρόπους, γιατί είναι αυτό που προωθεί τη δημιουργικότητα, την πρωτοτυπία και τη μαθησιακή τους εξέλιξη. Με βάση αυτή τη λογική, η σχέση τέχνης και ανθρώπινης σκέψης θεωρείται αδιαχώριστη και η τέχνη αποτελεί μέρος της καθημερινής ζωής και των διαδικασιών μάθησης. Όταν δίνουμε στα παιδιά την ευκαιρία να σκεφτούν και να αναπαραστήσουν τις γνώσεις τους μέσω της τέχνης, τα βοηθάμε να συνδέσουν γνώσεις και να γεφυρώσουν τα κενά που έχουν δημιουργηθεί από την αυστηρή οριοθέτηση και τον κατακερματισμό των επιστημών (βλ. και Ματσαγγούρας, 2002)» (Αμπαρτζάκη κ. ά., 2011, σ. 281).

Παράδειγμα 3 – Σύνθεση πηγών

ΔΕΠΠΣ: να διευρύνουν τις γνώσεις τους για τους ζωικούς οργανισμούς + Να γνωρίσουν μέσα από επισκέψεις ή/και με την αξιοποίηση κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού γενικές κατηγορίες ζώων στο περιβάλλον που ζουν και να ανακαλύψουν ομοιότητες και διαφορές τους: όσον αφορά τον τόπο διαβίωσης τους (π.χ. ζώα δάσους, κατοικίδια, πουλιά κ.ά.), τα εξωτερικά χαρακτηριστικά τους (π.χ. κεφάλι, πόδια, ουρά κ.ά.), την τροφή τους και τον τρόπο αναπαραγωγής τους (π.χ. αυγά κ.ά.).

Pupils should be taught: that animals, including humans, move, feed, grow, use their senses and reproduce (DfES & QCA, 2004)

Characteristics of organisms - Life cycles of organisms - Organisms and environments (National Academy of Sciences, 1996).

Παράδειγμα 3 – Σύνθεση πηγών

ΔΕΠΠΣ: να διευρύνουν τις γνώσεις τους για τους ζωικούς οργανισμούς +
Να γνωρίσουν μέσα από επισκέψεις ή/και με την αξιοποίηση κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού γενικές κατηγορίες ζώων στο περιβάλλον που ζουν και να ανακαλύψουν ομοιότητες και διαφορές τους: όσον αφορά τον τόπο διαβίωσης τους(π.χ. ζώα δάσους, κατοικίδια, πουλιά κ.ά.), τα εξωτερικά χαρακτηριστικά τους(π.χ. κεφάλι, πόδια, ουρά κ.ά.), την τροφή τους και τον τρόπο αναπαραγωγής τους (π.χ. αυγά κ.ά.).

Characteristics of organisms - Life cycles of organisms - Organisms and environments (National Academy of Sciences, 1996).

Pupils should be taught: that animals, including humans, move, feed, grow, use their senses and reproduce (DfES & QCA, 2004)

Τι δεν κάνουμε:

Το ΔΕΠΠΣ θέτει ως στόχο το να διευρύνουν τις γνώσεις τους για τους **ζωικούς οργανισμούς** και να γνωρίσουν μέσα από επισκέψεις ή/και με την αξιοποίηση κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού γενικές κατηγορίες ζώων στο περιβάλλον που ζουν και να ανακαλύψουν **ομοιότητες και διαφορές τους**: όσον αφορά τον **τόπο διαβίωσης τους** (π.χ. ζώα δάσους, κατοικίδια, πουλιά κ.ά.), **τα εξωτερικά χαρακτηριστικά τους** (π.χ. κεφάλι, πόδια, ουρά κ.ά.), **την τροφή τους και τον τρόπο αναπαραγωγής τους** (π.χ. αυγά κ.ά.) (Υπ. Απ. Γ2/21072β, ΦΕΚ 304/τ. Β' /13-3-2003). Επίσης, το Βρετανικό Πρόγραμμα Σπουδών ορίζει ότι οι μαθητές θα πρέπει να **διδασθούν ότι οι ζωικοί οργανισμοί, συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπων, κινούνται, τρέφονται, μεγαλώνουν, χρησιμοποιούν τις αισθήσεις τους και αναπαράγονται** (DfES & QCA, 2004). Τέλος, οι μαθησιακοί στόχοι NGSS στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ορίζουν ότι οι μαθητές θα πρέπει να μάθουν **τα χαρακτηριστικά των οργανισμών**, να καταλάβουν ότι οι οργανισμοί **έχουν έναν κύκλο ζωής** και να καταλάβουν πώς οι οργανισμοί **προσαρμόζονται και ζουν αρμονικά με το περιβάλλον τους** (National Academy of Sciences, 1996).

Pupils should be taught: that animals, including humans, move, feed, grow, use their senses and reproduce (DfES & QCA, 2004).

Characteristics of organisms
Life cycles of organisms
Organisms and environments (National Academy of Sciences, 1996).

Η σύνθεση με βάση τις κοινές και τις διαφορετικές πληροφορίες

ΔΕΠΠΣ: να διευρύνουν τις γνώσεις τους για τους ζωικούς οργανισμούς. Να γνωρίσουν μέσα από επισκέψεις ή/και με την αξιοποίηση κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού γενικές κατηγορίες ζώων στο περιβάλλον που ζουν και να ανακαλύψουν ομοιότητες και διαφορές τους: όσον αφορά τον τόπο διαβίωσης τους (π.χ. ζώα δάσους, κατοικίδια, πουλιά κ.ά.), τα εξωτερικά χαρακτηριστικά τους (π.χ. κεφάλι, πόδια, ουρά κ.ά.), την τροφή τους και τον τρόπο αναπαραγωγής τους (π.χ. αυγά κ.ά.) (Υπ. Απ. Γ2/21072β, ΦΕΚ 304/τ. Β' /13-3-2003).

Pupils should be taught: that animals, including humans, move, feed, grow, use their senses and reproduce (DfES & QCA, 2004).

Characteristics of organisms

Life cycles of organisms

Organisms and environments (National Academy of Sciences, 1996).

Ελληνικό Μεσογειακό
Πανεπιστήμιο/ Κέντρο
Υποστήριξης Διδασκαλίας
και Μάθησης

«Να δώσει την ευκαιρία στα παιδιά να διευρύνουν τις γνώσεις τους για τα πουλιά ως ζωικούς οργανισμούς (και ειδικότερα τον τόπο διαβίωσής τους, τα εξωτερικά χαρακτηριστικά, την τροφή και τον τρόπο αναπαραγωγής τους) (Υπ. Απ. Γ2/21072β, ΦΕΚ 304/τ. Β' /13-3-2003· DfES & QCA, 2004· National Academy of Sciences, 1996)» (Αμπαρτζάκη κ. ά., 2011, σ. 257).

Πότε & πώς δείχνω την άποψή μου

Τι μπορούμε & επιβάλλεται να κάνουμε:

«Στις ενεργητικές και πρακτικές διαδικασίες διερεύνησης υπάρχουν στιγμές που τα παιδιά επωμίζονται την ευθύνη να ανακαλύψουν μόνο τους τις απαντήσεις, αλλά και τους τρόπους επεξεργασίας και επαλήθευσης της γνώσης. Σε αυτές τις συνθήκες υπάρχει πάντα ο κίνδυνος να βρεθούν χαμένα στον κυκεώνα των γνώσεων και να καταλήξουν σε παρανοήσεις ή ασύνδετες ιδέες που δεν προωθούν τη νοητική τους ανάπτυξη (de Boo, 1999· βλ. και Blair, 1988· Coltman, 2008· Wilson, 2008). Αυτό υποδεικνύει ότι οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται τα παιδιά δεν πρέπει να είναι τελείως χαλαρές, ελεύθερες και αυθόρμητες. Αντιθέτως ενδείκνυται να οργανώνονται και να τοποθετούνται σε πλαίσια από τα παιδιά με την υποστήριξη της εκπαιδευτικού, η οποία παρακολουθεί, επίσης, την πορεία τους έτοιμη να παρέμβει όπου και όποτε αυτό χρειαστεί».

Αυτόισιο απόσπασμα από
Αμπαρτζάκη, κ. ά. (2011, σ. 294).

Βιβλιογραφική
τεκμηρίωση

Προσωπική
τοποθέτηση με
βάση την
παραπάνω
μελέτη

Βιβλιογραφία & Αναφορές

- ▶ Eco, U. (2001). *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία* (Μετ. Εισ. Μ. Κονδύλη. Αθήνα: Νήσος.
- ▶ Σαρρής, Μ. (2023). *Πώς γράφεται μια επιστημονική εργασία. Ένας οδηγός ακαδημαϊκής γραφής*. Θεσσαλονίκη: Δίσιγμα.
- ▶ Τσιώλης, Γ. (2014). *Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα*. Αθήνα: Κριτική.
- ▶ Swales, J. M. & Feak, C. B. (1994). *Academic writing for graduate students*. Ann Arbor: The University of Michigan Press.
- ▶ Αμπαρτζάκη, Μ., Σκορδύλη, Μ., & Κασσωτάκη-Ψαρουδάκη, Π. (2011). Γνώση και κατανόηση: Αναπτυξιακά κατάλληλες διαδικασίες σ' ένα σχέδιο εργασίας με θέμα «τα πουλιά». Στο Ε. Συνώδη & Μ. Αμπαρτζάκη (Επιμ.), *Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης: Θεωρία και πράξη* (σσ. 255-299). Αθήνα: Πεδίο

Το σεμινάριο υλοποιείται στα πλαίσια της Πράξης «Γραφείο υποστήριξης της διδασκαλίας και μάθησης στο Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5162371 με τη Συγχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Exit Ticket 1

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη